

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1997-1998

10 FEBRUARI 1998

Wetsontwerp tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België

Evocatieprocedure

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 30 januari 1998 door de voorzitter van de Senaat verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een amendement op artikel 27 van het wetsontwerp «tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België» (Stuk Senaat, nr. 1-707/6, 1997-1998), heeft op 5 februari 1998 het volgende advies gegeven:

Algemene opmerkingen

1. Het amendement dat om advies aan de Raad van State is voorgelegd, moet worden getoetst aan verscheidene bepalingen van het Europees recht, inzonderheid aan de hiernavolgende bepalingen.

Artikel 107 van het Verdrag van Rome bepaalt het volgende:

«Bij de uitoefening van de bevoegdheden en het vervullen van de taken en plichten die bij dit Verdrag en de statuten van het

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-707 - 1996/1997:

- Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

1-707 - 1997/1998:

- Nr. 2: Amendementen.
- Nr. 3: Verslag.
- Nr. 4: Tekst aangenomen door de commissie.
- Nrs. 5 en 6: Amendementen.

Handelingen van de Senaat:

29 januari 1998.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1997-1998

10 FÉVRIER 1998

Projet de loi fixant le statut organique de la Banque nationale de Belgique

Procédure d'évocation

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le président du Sénat, le 30 janvier 1998, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un amendement à l'article 27 du projet de loi «fixant le statut organique de la Banque nationale de Belgique» (doc. Sénat, n° 1-707/6, 1997-1998), a donné le 5 février 1998 l'avis suivant:

Observations générales

1. L'amendement soumis à l'avis du Conseil d'État doit être examiné au regard de diverses dispositions de droit européen, en particulier celles qui sont rappelées ci-dessous.

L'article 107 du Traité de Rome dispose comme suit:

«Dans l'exercice des pouvoirs et dans l'accomplissement des missions et des devoirs qui leur ont été conférés par le présent

Voir:

Documents du Sénat:

1-707 - 1996/1997:

- N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

1-707 - 1997/1998:

- N° 2: Amendements.
- N° 3: Rapport.
- N° 4: Texte adopté par la commission.
- N°s 5 et 6: Amendements.

Annales du Sénat:

29 janvier 1998.

ESCB aan hen zijn opgedragen, is het noch de ECB, noch een nationale centrale bank, noch enig lid van hun besluitvormende organen toegestaan instructies te vragen aan dan wel te aanvaarden van instellingen of organen van de gemeenschap, van regeringen van Lid-Staten of van enig ander orgaan. De instellingen en organen van de gemeenschap alsmede de regeringen van de Lid-Staten verplichten zich ertoe dit beginsel te eerbiedigen en niet te trachten de leden van de besluitvormende organen van de ECB of van de nationale centrale banken bij de uitvoering van hun taken te beïnvloeden.»

Artikel 108 bevat de volgende bepaling:

«Iedere Lid-Staat draagt er zorg voor dat zijn nationale wetgeving, met inbegrip van de statuten van zijn nationale centrale bank, uiterlijk op de datum van oprichting van het ESCB verenigbaar is met dit Verdrag en met de statuten van het ESCB.»

Artikel 14.2 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken en van de Europese Centrale Bank luidt als volgt:

«De statuten van de nationale centrale banken bepalen in het bijzonder dat de ambtstermijn van een president van een nationale centrale bank minimaal vijf jaar is.

Een president kan slechts van zijn ambt worden ontheven indien hij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van zijn ambt voldoet of op ernstige wijze is tekortgeschoten. Tegen een besluit daartoe kan de betrokken president of de Raad van Bestuur beroep instellen bij het Hof van Justitie wegens schending van het Verdrag of van bepalingen ter uitvoering daarvan. Het beroep moet worden ingesteld binnen twee maanden te rekenen, al naar het geval, vanaf de dag van bekendmaking van het besluit, vanaf de dag van kennisgeving ervan aan de verzoeker of, bij gebrek daarvan, vanaf de dag waarop de verzoeker er kennis van heeft gekregen.»

Dat zijn de beginselen die de nationale wetgevers bij de hervorming van de nationale banken in acht moeten nemen.

2. Het voorgestelde amendement heeft tot doel artikel 27 van het wetsontwerp tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, zoals aangenomen door de senaatscommissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden, gedeeltelijk te wijzigen. Die bepaling neemt artikel 35 van het voorontwerp van wet, dat om advies aan de afdeling wetgeving van de Raad van State is voorgelegd, *ne varietur* over. Bij die bepaling was geen enkele opmerking gemaakt in het advies dat het Europees Monetair Instituut op 9 september 1996 aan de minister van Financiën heeft verstrekt en dat die minister ter kennis van de Raad van State heeft gebracht toen het voorontwerp van wet om advies bij de afdeling wetgeving voorlag.

3. De moeilijkheid om mandaten die weliswaar voor een bepaalde tijd uitgeoefend worden doch verlengbaar zijn te combineren met diverse leeftijdsgrenzen die aan het uitoefenen van het ambt gesteld worden, is niet nieuw, zoals blijkt uit de datum van het koninklijk besluit waarnaar in het dispositief van het amendement wordt verwezen. Die combinatie wordt in casu nog moeilijker, aangezien krachtens de internationale verplichtingen van België bovendien de onafhankelijkheid van de bedoelde personen moet worden gewaarborgd.

Het om advies aan de Raad van State voorgelegde amendement zal die onafhankelijkheid voortaan nog versterken, aangezien de mogelijkheid om een lopend mandaat te voltooien en de jaarlijkse verlengingen overgangsmaatregelen zullen worden die alleen gelden voor degenen die op de datum van de afkondiging van de wet een mandaat vervullen.

traité et les statuts du S.E.B.C., ni la B.C.E., ni une banque centrale nationale, ni un membre quelconque de leurs organes de décision ne peuvent solliciter ni accepter des instructions des institutions ou organes communautaires, des gouvernements des États membres ou de tout autre organisme. Les institutions et organes communautaires ainsi que les gouvernements des États membres s'engagent à respecter ce principe et à ne pas chercher à influencer les membres des organes de décision de la B.C.E. ou des banques centrales nationales dans l'accomplissement de leurs missions.»

L'article 108 contient la stipulation suivante:

«Chaque État membre veille à la compatibilité de sa législation nationale, y compris les statuts de sa banque centrale nationale, avec le présent traité et les statuts du S.E.B.C., et ce au plus tard à la date de la mise en place du S.E.B.C.»

Enfin, l'article 14.2 du Protocole sur les statuts du système européen de banques centrales et de la banque centrale européenne se lit comme suit:

«Les statuts des banques centrales nationales prévoient en particulier que la durée du mandat du gouverneur d'une banque centrale n'est pas inférieure à cinq ans.

Un gouverneur ne peut être relevé de ses fonctions que s'il ne remplit plus les conditions nécessaires à l'exercice de ses fonctions ou s'il a commis une faute grave. Un recours contre la décision prise à cet effet peut être introduit auprès de la Cour de justice par le gouverneur concerné ou le Conseil des gouverneurs pour violation du traité ou de toute règle de droit relative à son application. Ces recours doivent être formés dans un délai de deux mois à compter, suivant le cas, de la publication de l'acte, de sa notification au requérant, ou, à défaut, du jour où celui-ci en a eu connaissance.»

Tels sont les principes que les législateurs nationaux doivent respecter à l'occasion de la réforme des banques nationales.

2. L'amendement proposé tend à modifier partiellement l'article 27 du projet de loi fixant le statut organique de la Banque nationale de Belgique, tel qu'adopté par la commission sénatoriale des Finances et des Affaires économiques. Cette disposition reproduit *ne varietur* l'article 35 de l'avant-projet de loi soumis à l'avis de la section de législation du Conseil d'État; elle n'avait fait l'objet d'aucun commentaire particulier dans l'avis de l'Institut monétaire européen donné le 9 septembre 1996 au ministre des Finances, qui l'a porté à la connaissance du Conseil d'État lors de la consultation de la section de législation sur l'avant-projet de loi.

3. La difficulté de combiner un régime de mandats à durée déterminée, mais renouvelables, avec diverses limites d'âge assignées à l'exercice des fonctions, qui n'est pas neuve, comme l'atteste la date de l'arrêté royal visé dans le dispositif de l'amendement, est donc ici redoublée, puisqu'il faut encore garantir l'indépendance des personnes visées, en vertu des obligations internationales de la Belgique.

L'amendement soumis à l'avis du Conseil d'État renforcerait — à l'avenir — cette indépendance, puisque le régime de l'autorisation d'achever un mandat en cours, comme celui des prorogations annuelles, deviendrait des mesures transitoires, applicables seulement aux personnes en fonction à la date de la promulgation de la loi.

De kamer was samengesteld uit:

De heer J.-J. STRYCKMANS, voorzitter;

De heren Y. KREINS en P. QUERTAINMONT, staatsraden;

Mevrouw B. VIGNERON, toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de heer J. REGNIER, eerste auditeur afdelingshoofd. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door mevrouw F. CARLIER, adjunct-referendaris.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer J.-J. STRYCKMANS.

De griffier,

B. VIGNERON.

De voorzitter,

J.-J. STRYCKMANS.

La chambre était composée de:

M. J.-J. STRYCKMANS, président;

MM. Y. KREINS et P. QUERTAINMONT, conseillers d'État;

Mme B. VIGNERON, greffier assumé.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur chef de section. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par Mme F. CARLIER, référendaire adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J.-J. STRYCKMANS.

Le greffier,

B. VIGNERON.

Le président,

J.-J. STRYCKMANS.